

Zomerrapportage 2023

GEMEENTE

Lansingerland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding	3
Resultaat Zomerrapportage.....	4
Uitkomsten Zomerwijziging 2023	6
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	6
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	8
Programma 3 Sport, cultuur en onderwijs	8
Programma 4 Sociaal Domein.....	12
Programma 5 Kwaliteit openbare ruimte.....	16
Programma 6 Lansingerland ontwikkelt	18
Programma 7 Grondzaken.....	19
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen.....	20
Overzicht Overhead	22
Overzicht investeringen	25
Overzicht (uitputting) reserves.....	30

Inleiding

Voor u ligt de Zomerrapportage 2023. Dit betreft een tussentijdse afwijkingenrapportage, waarin het college uw raad, zoals gebruikelijk, vóór het zomerreces informeert over de uitvoering van het lopende boekjaar 2023 en waarin de Begroting 2023-2026 geactualiseerd wordt op basis van de financiële en beleidsmatige afwijkingen. De nadruk ligt bij eventuele aanpassingen op het lopende jaar (2023); over eventuele structurele effecten van bijstellingen informeren we u in de Kaderbrief 2024 en deze worden vervolgens verwerkt in de Begroting 2024-2027.

De Begroting 2023 die op 3 november 2022 door uw raad is vastgesteld, kende al snel een noodzakelijke (eerste) begrotingswijziging -vastgesteld op 23 februari 2023- om de financiële effecten uit de Septembercirculaire 2022 voor latere jaren en een aantal aanpassingen die samenhangen met de begrotingsbehandeling in november jl. budgettair te verwerken.

De uitvoering van de Begroting 2023 is ter hand genomen en op basis van de huidige inzichten moeten er enkele begrote bedragen worden herzien. Het gaat alleen om relevante (noodzakelijke) en (grotere) afwijkingen ten opzichte van de ramingen, niet om nieuw beleid. Daarmee krijgt de zomerrapportage vooral een financieel karakter. In de eerste begrotingswijziging zijn een aantal risico's voorzien die nog niet gekwantificeerd konden worden, maar een financieel effect hebben. Een aantal daarvan zijn nu uitgewerkt en meegenomen in deze zomerrapportage.

Over de voortgang van het collegewerkprogramma informeren we uw raad, zoals ook toegelicht via de begeleidende brief bij het werkprogramma 2x per jaar, via de begroting en de jaarstukken (vanaf 2023).

De vastgestelde begroting (na de eerste begrotingswijziging en slotwijziging) kende voor 2023 een negatief structureel begrotingssaldo van € 340.000 en een totaal begrotingssaldo van € 727.000 negatief (incl. incidentele baten en lasten). Het totaal van de noodzakelijke mutaties in 2023 komt uit op een negatief saldo van ca. € 4.250.000. Hiervan is € 2,2 miljoen structureel. Het tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door GR Jeugdhulp Rijnmond, hogere kosten door inflatie en de stijgende energiekosten. Deze structurele effecten zullen we verwerken in de Kaderbrief 2024 en Begroting 2024-2027. Het totale begrotingssaldo na de Zomerrapportage 2023 komt neer op een negatief saldo van € 4.977.000

Het college kiest er voor om, net als het vorig jaar, dit 'tussenresultaat' niet direct met de Algemene Reserve te verrekenen. Als reden voeren wij aan dat de uitvoering van de begroting in het komende halfjaar van grote invloed is op het daadwerkelijke gerealiseerde resultaat over het gehele jaar. Bovendien zou een tussentijdse verrekening met de Algemene Reserve de ratio weerstandvermogen virtueel kunnen beïnvloeden, hetgeen verwarrend kan werken.

De eventuele positieve effecten van de meicirculaire kunnen aangewend worden voor het tekort uit de Zomerrapportage. Daarnaast is in de begroting 2023 nog een stelpost herverdeeffect (€ 980.000) gereserveerd voor de eventuele nadelige effecten van de herverdeling. De verwachting is dat in de meicirculaire duidelijk wordt of deze stelpost benodigd is. Zodra de meicirculaire gepubliceerd en doorgerekend is, zal u middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd worden.

Het college stuurt gedurende de verdere uitvoering bij waar dat noodzakelijk is; dat is immers de crux van de planning & control cyclus. Dat kan zij doen omdat uw besluitvorming (uitoefenen budgetrecht) over deze tussentijdse aanpassingen nog vóór het zomerreces plaatsvindt. Het inzicht in de realisaties over de eerste negen maanden van het jaar gebruiken we later in dit jaar om de Slotwijziging 2023 aan uw raad voor te leggen.

Resultaat Zomerrapportage

In november 2022 heeft de Raad de Begroting 2023-2026 vastgesteld. Hierbij was het geraamde saldo voor het jaar 2023 € 230.000 negatief. Gemeenten zijn gehouden een sluitende structurele begroting vast te stellen. Door tussentijdse technische mutaties (€ 498.000 negatief) is het actuele begrotingsresultaat en tevens het uitgangspunt voor deze zomerwijziging € 727.000 negatief. Dit is te verklaren door de amendementen op de begroting die verwerkt zijn, de eerste begrotingswijziging die na de Begroting 2023 is vastgesteld en de structurele doorwerking van de Slotwijziging 2022.

Bedragen x € 1.000			
	Incidenteel 2023	Structureel 2023	Totaal 2023
Saldo begroting 2023 (incl. reservemutaties)*	-388	158	-230
Amendementen		-107	-107
1e Begrotingswijziging		-19	-19
Slotwijziging		-372	-372
Actuele begroting 2023	-388	-340	-727

Zoals hierboven aangegeven is het geactualiseerde begrotingsresultaat € 727.000 negatief (A). Door de mutaties uit de Zomerrapportage 2023 (B) daalt het saldo van de Begroting 2023 naar € 6.265.000 negatief (C). Na het verwerken van toevoegingen aan (D) en onttrekkingen van (E) de reserves bedraagt het begrotingssaldo na mutaties zomerrapportage afgerond € 4.977.000 negatief.

Na de wijzigingen uit de Zomerrapportage 2023 ziet de stand van de programma's er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000		
		2023
Saldo begroting 2023 (incl. reservemutaties)	(A)	-727
Programma 1 Bestuur en dienstverlening		-464
Programma 2 Openbare orde en veiligheid		-12
Programma 3 Sport, cultuur en onderwijs		-203
Programma 4 Sociaal Domein		-2.421
Programma 5 Kwaliteit openbare ruimte		-2.119
Programma 6 Lansingerland ontwikkelt		729
Programma 7 Grondzaken		0
Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen		1.392
Overzicht Overhead		-2.441
Totaal mutaties zomerrapportage	(B)	-5.538
Begroting 2023 na verwerking zomerrapportage	(C)	-6.265
Toevoeging aan reserves uit zomerrapportage	(D)	-296
Onttrekking aan reserves uit zomerrapportage	(E)	1.584
Begroting 2023 na verwerking zomerrapportage en afwikkeling reserves		-4.977

Incidenteel versus Structureel

De mutaties in de zomerrapportage (B) zijn zowel incidenteel als structureel van aard. Opgemerkt wordt dat structurele mutaties doorwerken in latere jaren en in de Begroting 2024 verwerkt worden en (grooten)deels in de Kaderbrief 2024 verwerkt zijn. Het overzicht hieronder is exclusief de reservemutaties en geeft aan dat de voorgestelde wijzigingen voornamelijk incidenteel van aard zijn. We streven ernaar om incidentele lasten zoveel als mogelijk met incidentele middelen te dekken; structurele lasten dekken we met structurele middelen.

Bedragen x € 1.000	
	2023
Incidentele wijzigingen Zomerrapportage 2023	-3.360
Structurele wijzigingen Zomerrapportage 2023	-2.178
Totaal mutaties Zomerrapportage 2023	-5.538

Kapitaallasten

Toerekening van de kapitaallasten (afschrijvingen en rentelasten) vindt plaats vanaf het jaar nadat een investering is opgeleverd. In 2022 zijn er minder investeringen afgerond dan de oorspronkelijke planning. Een groot deel van deze investeringen schuiven door naar 2023 en later. Hierdoor komen de kapitaallasten ook pas later ten laste van de begroting. Voor 2023 leidt dit doorschuiven tot een aanpassing van circa € 794.000 (voordeel). Deze afwijkingen van de kapitaallasten raken de verschillende beleidsvelden en komt daardoor meerdere keren terug in de zomerwijziging.

Technische aanpassingen primaire begroting 2023

Ter verbetering van de P&C cyclus voeren we in deze zomerwijziging enkele mutaties door. Deze mutaties lichten we per programma toe. Programma overstijgende budgettaire neutrale wijzigingen zijn technisch verwerkt in deze rapportage. In het kader van de uitvoering past het beter om deze aanpassingen door te voeren. Ter informatie lichten we de mutaties hieronder toe.

Uitkomsten Zomerwijziging 2023

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B1.1 Gemeenteraad, college en griffier	Lasten	-2.930	-110	-3.041	-266	-3.307
	Baten	0	0	0	0	0
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B1.1	-2.930	-110	-3.041	-266	-3.307
B1.2 Samenwerking	Lasten	-274	0	-274	-50	-324
	Baten	0	0	0	0	0
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B1.2	-274	0	-274	-50	-324
B1.3 Dienstverlening	Lasten	-2.900	-9	-2.909	-147	-3.056
	Baten	796	0	796	0	796
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B1.3	-2.104	-9	-2.112	-147	-2.260
PG1 Bestuur en dienstverlening	Lasten	-6.104	-119	-6.223	-464	-6.687
	Baten	796	0	796	0	796
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal PG1	-5.308	-119	-5.427	-464	-5.890

Beleidsveld 1 Gemeenteraad, college en griffier

Lasten (nadeel € 266.000)

CAO effecten

Per 1 januari 2023 is er een CAO-verhoging doorgevoerd. Hiervoor hadden we reeds een stelpost opgenomen in de begroting 2023. Per saldo valt de CAO doorrekening organisatiebreed € 365.000 positiever uit. Dit is nu toegedeeld naar de diverse beleidsvelden. De structurele effecten worden meegenomen in de Kaderbrief 2024.

Gestegen personele lasten en vergoedingen raadsleden (nadeel € 193.000)

De personele lasten zijn o.a. vanwege de CAO 2023 gestegen, daarnaast zijn ook de vergoedingen voor raadsleden toegenomen. Dit resulteert in een hogere last van €193.000

Het restant van circa € 73.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere afwijkingen.

Beleidsveld 2 Samenwerking

Lasten (nadeel € 50.000)

VNG

De bijdrage aan de VNG is gestegen. Dit resulteert in een hogere last van € 50.000 in 2023.

Beleidsveld 3 Dienstverlening

Lasten (nadeel € 147.000)

Gestegen personele lasten (nadeel € 22.000)

De personele lasten zijn vanwege de CAO 2023 gestegen. Dit resulteert in een hogere last van € 22.000 in 2023

Thuisbezorgen reisdocumenten en E-diensten (nadeel €125.000)

Vanwege de invoering van het thuisbezorgen van reisdocumenten en de toepassing van E-diensten zijn de kosten toegenomen. Dit resulteert in een hogere last van € 125.000.

Huis van de Samenleving

Het project Huis van de Samenleving gaat in Q3-2023 van planfase naar aanbestedingsfase. In 2021 stelden we de projectbegroting van het Huis van de Samenleving op. Vanwege prijsstijgingen en inflatie zijn de verwachte kosten hiervan gestegen. We schatten op dit moment in dat het krediet met zo'n € 150.000 moet worden opgehoogd, wat leidt tot € 15.000 aan structurele kapitaallasten.

De bijstelling van deze kapitaallasten is nog niet cijfermatig in deze Zomerrapportage verwerkt (omdat de cijfers al waren afgesloten), maar nemen we mee bij de actualisatie van de financiële uitgangsspositie in de Kaderbrief 2024.

De huidige opstelling van de publieksbalies en de twee spreekkamers zijn bij de bouw van het gemeentehuis zorgvuldig gekozen. Na een veiligheidsonderzoek blijkt dat de balies en spreekkamers niet voldoen aan ergonomische eisen, niet aan informatieveilig werken en we op deze manier geen veilig klantcontact kunnen borgen. Het doel van dit project is om de publieksbalies te verbouwen en de spreekkamers aan te passen zodat we de veiligheid (in de breedste zin van het woord, inclusief Corona-maatregelen) en een welkom gevoel voor medewerker en klant kunnen borgen.

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B2.1 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-7.213	-317	-7.529	-12	-7.541
	Baten	44	0	44	0	44
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	93	0	93	0	93
	Totaal B2.1	-7.076	-317	-7.392	-12	-7.404
PG2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-7.213	-317	-7.529	-12	-7.541
	Baten	44	0	44	0	44
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	93	0	93	0	93
	Totaal PG2	-7.076	-317	-7.392	-12	-7.404

Beleidsveld 1 Openbare orde en veiligheid

Lasten (nadeel € 12.000)

De afwijking van circa € 12.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Programma 3 Sport, cultuur en onderwijs

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B3.1 Sport	Lasten	-2.252	-20	-2.272	-188	-2.460
	Baten	639	0	639	26	665
	Toevoeging reserves	0	-46	-46	0	-46
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B3.1	-1.614	-66	-1.680	-162	-1.841
B3.2 Cultuur	Lasten	-2.244	-203	-2.447	236	-2.210
	Baten	39	0	39	61	100
	Toevoeging reserves	0	0	0	-296	-296
	Onttrekking reserves	38	168	206	0	206
	Totaal B3.2	-2.167	-35	-2.201	2	-2.200
B3.3 Onderwijs en kinderopvang	Lasten	-9.891	-78	-9.969	-760	-10.730
	Baten	917	0	917	422	1.338
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	1.334	0	1.334	409	1.743
	Totaal B3.2	-7.640	-78	-7.718	70	-7.648
PG3 Sport, cultuur en onderwijs	Lasten	-14.388	-301	-14.689	-711	-15.400
	Baten	1.595	0	1.595	508	2.103
	Toevoeging reserves	0	-46	-46	-296	-342
	Onttrekking reserves	1.373	168	1.541	409	1.950
	Totaal PG3	-11.420	-179	-11.599	-90	-11.689

Beleidsveld 1 Sport

Lasten (nadeel € 188.000)

Indexatie sportvelden (nadeel € 140.000)

De kosten voor het onderhoud van de sportvelden zijn conform contract opgehoogd met 24,3%. Dit zorgt voor een nadeel van € 140.000. Deze kosten worden deels gedekt door een SPUK die wij ontvangen van het Rijk.

Het restant van circa € 48.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere afwijkingen.

Baten (voordeel € 26.000)

SPUK onderhoud sportvelden (voordeel € 26.000)

De kosten voor het onderhoud van de sportvelden worden deels gedekt door een SPUK. Zie tevens de toelichting bij de lasten.

Beleidsveld 2 Cultuur

Lasten (voordeel € 236.000)

Cultuurhuis (voordeel € 296.000)

Wij verwachten een overschot op het exploitatiebudget van het cultuurhuis, wat een voordeel oplevert van € 296.000. Conform BR2200093 storten wij dit in de reserve 'aanloopfase cultuurhuis' om eventuele onvoorziene exploitatietekorten van het cultuurhuis voor komende jaren te dekken.

Informatiepunt Digitale Overheid (nadeel € 61.000)

De Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt uitgevoerd door Bibliotheek Oostland. Vanaf 2023 worden de IDO-gelden via een Specifieke Uitkering uitgekeerd aan de gemeente. Wij keren dit bedrag uit aan Bibliotheek Oostland. Het bedrag staat zowel aan de baten- als de lastenkant en is daarmee budgetneutraal.

Baten (voordeel € 61.000)

Informatiepunt Digitale Overheid (voordeel € 61.000)

Zie de toelichting bij de lasten.

Reservemutaties beleidsveld 2 Cultuur

Toevoegingen (nadeel € 296.000)

Cultuurhuis (nadeel € 296.000)

Zie de toelichting bij de lasten.

Beleidsveld 3 Onderwijs en kinderopvang

Lasten (nadeel € 760.000)

Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (nadeel € 557.000)

We ontvingen de Speciale Uitkering Ventilatie in Scholen (SUVIS) voor het primair en het voortgezet onderwijs in 2022. De werkzaamheden staan gepland in 2023. De verantwoording vindt daarom plaats in 2023. Het bedrag staat zowel aan de baten- als aan de lastenkant en is daarmee budgettair neutraal.

Overdracht Baken (nadeel € 511.000)

De overdracht van schoolgebouw Het Baken stond in 2022 begroot. In 2022 heeft geen overdracht plaatsgevonden. Daarom is het budget overgeheveld naar 2023. Hiermee is ook de onttrekking aan de Reserve Overdracht Schoolgebouwen doorgeschoven naar 2023 waardoor deze mutatie budgettair neutraal is.

Leerlingenvervoer (nadeel € 174.000)

De verhoging in de kosten in het leerlingenvervoer wordt veroorzaakt door indexatie met 14,5% (CPI september 2022) en toename van het aantal vervoersgerechtigden (stijging 6% in oktober 2022). Daarnaast zien we een stijging in de kosten voor leerlingen die recht hebben op een kilometervergoeding.

2019: Leerlingen 170, jeugdigen 28

2022: leerlingen 180, jeugdigen 41

Dit resulteert in een structurele mutatie van € 174.000.

NPO gelden 2023 (voordeel € 135.000)

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een programma voor de aanpak van corona-gerelateerde leervertragingen, zowel cognitief als sociaal-emotioneel. Lansingerland ontvangt hiervoor een totaalbedrag van €1.339.252 van het Rijk, te besteden tot en met juli 2025. In 2023 verwachten wij minder uit te geven dan initieel begroot en schuiven we een gedeelte van het budget door naar komende jaren. Het programma wordt volledig gedekt door de bijdrage van het Rijk, daarmee is deze mutatie budgettair neutraal.

Verschuiving kapitaallasten (voordeel € 394.000)

Naar aanleiding van het afsluiten van het boekjaar 2022 vallen de kapitaallasten in 2023 lager uit dan begroot, omdat een aantal investeringen langer doorlopen. Dit resulteert in een lagere last van € 394.000 in 2023.

De resterende afwijking van circa € 46.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere afwijkingen.

Baten (voordeel € 422.000)

Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (voordeel € 557.000)

Zie toelichting bij de lasten.

NPO 2022 (nadeel € 135.000)

Zie toelichting bij de lasten.

Reservemutaties beleidsveld 3 Onderwijs en kinderopvang

Onttrekkingen (voordeel € 409.000)

Overdracht het Baken (voordeel € 511.000)

Conform BR2200017 onttrekken we in 2023 € 511.000 voor de overdracht van het Baken uit de reserve overdracht schoolgebouwen. Zie tevens de toelichting bij de lasten.

Correctie kapitaallasten (nadeel € 102.000)

Naar aanleiding van het afsluiten van het boekjaar 2022 vallen de kapitaallasten in 2023 lager uit dan begroot, omdat een aantal investeringen langer doorlopen. Dit resulteert in een lagere reserveonttrekking van € 102.000 in 2023.

Programma 4 Sociaal Domein

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B4.1 Samenleving	Lasten	-1.981	-197	-2.178	-5.414	-7.593
	Baten	3	0	3	5.449	5.451
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	193	193	0	193
	Totaal B4.1	-1.978	-4	-1.983	34	-1.948
B4.2 Jeugd	Lasten	-20.527	-1.087	-21.614	-2.334	-23.948
	Baten	0	0	0	0	0
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	78	78	0	78
	Totaal B4.2	-20.527	-1.009	-21.536	-2.334	-23.871
B4.3 Participatie	Lasten	-17.058	-733	-17.791	-138	-17.929
	Baten	9.700	0	9.700	0	9.700
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	502	502	0	502
	Totaal B4.3	-7.359	-231	-7.589	-138	-7.728
B4.4 Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	Lasten	-14.823	538	-14.284	17	-14.267
	Baten	320	0	320	0	320
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	2	0	2	0	2
	Totaal B4.4	-14.500	538	-13.962	17	-13.945
PG4 Sociaal Domein	Lasten	-54.389	-1.478	-55.868	-7.870	-63.737
	Baten	10.023	0	10.023	5.449	15.471
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	2	773	775	0	775
	Totaal PG4	-44.365	-706	-45.070	-2.421	-47.491

Beleidsveld 1 Samenleving

Lasten (nadeel € 5.414.000)

Wet inburgering (nadeel € 651.000)

De kosten die we maken voor de inkoop van inburgeringvoorzieningen worden gedekt door de specifieke uitkering van het Rijk (€ 651.000) en zijn hiermee budgetneutraal.

Continuering van het Opgaveteam Langdurige Opvang Oekraïners (nadeel €734.000)

Ook in 2023 zet het Opgaveteam (Langdurige) Opvang Oekraïners zich volop in om te zorgen voor een goede opvang van Oekraïners. Naast de locatie Sporthoeklaan wordt er gewerkt aan de voorbereiding voor een 2e opvanglocatie. Daarnaast wordt er nu ook ingezet op het realiseren van een zorglocatie. Dit vraagt inzet van eigen medewerkers, inhuur en externe expertise. We verwachten dat in 2023 de kosten uitkomen op €734.000. De kosten worden gedekt door het rijk (zie daarvoor ook de baten).

Opvanglocatie Sporthoeklaan operationeel (nadeel €2.480.000)

Bij het schrijven dat deze tekst is de planning dat de inhuizing van ontheemde Oekraïners en inwoners die met spoed een woning zoeken in Q2 2023 plaatsvindt. Voor de Oekraïners heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om bepaalde zaken te regelen. Naast maatschappelijke voorzieningen waarover u bent geïnformeerd met brief U23.00801 zijn dit ook praktische zaken zoals het bekostigen van huur, gas, water en energie. Al deze kosten tellen op naar €2.480.000, deze kosten worden gedekt door het rijk. Hierover meer bij de baten.

Subsidie flexwoningen vanuit het ministerie aan woningcorporatie (nadeel €1.584.000)

Onderdeel van de business case over de flexwoningen aan Sporthoeklaan is een toegekende subsidie Flexwoningen vanuit het rijk. Deze subsidie hebben wij aangevraagd voor de 132 woningen aan de Sporthoeklaan. Wij hebben deze toegekend gekregen. Deze subsidie hebben wij ontvangen als gemeente. Wij dienen deze door te zetten naar de woningbouwcorporatie, omdat zij eigenaren zijn van de woning. Het bedrag van €1.584.000 ziet u hier als lasten (kosten), maar is budgetneutraal omdat we de subsidie ook hebben ontvangen (baten).

Het restant van circa € 35.000 voordelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Baten (voordeel € 5.449.000)

Wet inburgering (voordeel € 651.000)

De kosten die we maken voor de inkoop van inburgeringvoorzieningen worden gedekt door de specifieke uitkering van het Rijk (€ 651.000) en zijn hiermee budgetneutraal.

Dekking door Specifieke Uitkering Opvang Oekraïners (voordeel €3.214.000)

We ontvangen voor de opvang van Oekraïners een specifieke uitkering. Hiermee dekken we bovengenoemd opgaveteam en de opvanglocatie Sporthoeklaan (zie voor meer toelichting het onderdeel lasten). De uitkering resulteert in €3.214.000 voordeel, maar is samen met de lasten saldoneutraal.

Subsidie flexwoningen vanuit het ministerie aan woningcorporatie (voordeel €1.584.000)

We hebben €1.584.000 subsidie ontvangen voor de 132 flexwoningen aan de Sporthoeklaan. Zoals beschreven bij het onderdeel lasten komt deze subsidie ten gunste van de woningcorporatie.

Beleidsveld 2 Jeugd

Lasten (nadeel € 2.334.000)

GR Jeugdhulp Rijnmond (nadeel € 2.284.000)

Het effect van het woonplaatsbeginsel is meegenomen in de budgetten voor Jeugd. Bij de producten pleegzorg en opname zijn de uitgaven aanzienlijk gedaald naar aanleiding van het woonplaatsbeginsel. Bij ambulante hulp zien we een daling vanwege het woonplaatsbeginsel en tegelijkertijd constateren we een toename van het aantal jeugdigen dat ambulante hulp nodig heeft. Opname is het duurste zorgproduct, een verschuiving van enkele jeugdigen heeft grote financiële consequenties. De veranderingen op de zorgproducten opname en ambulant laten een dusdanige toename zien dat het voordeel van het woonplaatsbeginsel van €708.000 teniet wordt gedaan.

De kosten van specialistische jeugdhulp stijgen als gevolg van inflatie en doordat er een toename is van kinderen die ambulante specialistische zorg nodig hebben. Het aantal kinderen dat ambulante zorg nodig (ondersteuning) had is in de periode van januari 2021 tot december 2022 gestegen van 310 naar 479. We analyseren waar deze toename door komt zodat we, als dat nodig is, gericht kunnen bijsturen. Er is ook rekening gehouden met enkele extra kinderen die de duurste zorgvorm nodig hebben: opname. Deze zorgvorm heeft een groot effect op de uitgaven. De begroting voor 2023 wordt hiermee omhoog bijgesteld op basis van het werkelijke zorgverbruik in 2022 van €9.343.000 naar €10.919.000.

Vervoer Jeugd GGZ (nadeel € 207.000)

De ritten voor jeugd- en leerlingenvervoer worden door dezelfde aanbieder uitgevoerd conform de aanbesteding. Door een herberekening naar het gemiddeld aantal gereden kilometers voor leerlingenvervoer ten opzichte van jeugdvervoer vond een verschuiving plaats in de werkelijke toe te rekenen kosten. Daarnaast zien we nu een verhoging van de kosten in verband met een indexatie van de kosten (loon, benzine, onderhoud) en een stijging in het aantal individuele ritten bij jeugd. (bijvoorbeeld dor kinderen die verder weg wonen of enkel alleen vervoerd worden in verband met gedragsproblematiek). Een structurele aanpassing is daarom nodig van €218.000 naar €425.000.

POH-GGZ Jeugd (voordeel € 172.000)

Er is sprake van onderbezetting van POH'ers bij de huisartsen vanwege gebrek aan tijd bij huisartsen, ruimtegebrek in praktijken en/of gebrek aan geschikte kandidaten. De ambitie om een praktijkondersteuner beschikbaar te hebben voor elke huisarts blijft ongewijzigd. Hier blijven we op inzetten maar betekent wel dat het budget in 2023 niet volledig nodig is. Wel willen we ruimte houden voor de mogelijkheid van uitbreiding. Het budget ramen we daarom incidenteel af van €372.000 naar €200.000.

Het restant van circa € 15.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Beleidsveld 3 Participatie

Lasten (nadeel € 138.000)

Beschut werk (nadeel € 18.000)

In het werkprogramma van het college is de ambitie opgenomen om in 2023 5 nieuwe beschut werkplekken te creëren in Lansingerland. Deze worden in de tweede helft van het jaar gerealiseerd. De kosten voor een beschut werkplek bedragen €7.000 per werknemer per jaar. Deze bijdrage wordt door de gemeente betaald aan de werkgever. Voor 2023 bedragen de kosten voor 5 plekken gedurende een half jaar €18.000.

Loonkostensubsidie (nadeel € 70.000)

In 2023 is voor loonkostensubsidie extra budget nodig van €70.00. Dit is opgebouwd uit:

- stijging van het minimumloon met 10% t.o.v. het gerealiseerde budget van 2022: €35.000
- creëren van 5 extra beschut werkplekken op basis van 70% loonkostensubsidie (tweede helft 2023): €35.000

Dit leidt tot een nadeel van €70.000.

Het restant van circa € 50.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Beleidsveld 4 Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Lasten (voordeel € 17.000)

Begeleiding (voordeel € 170.000)

In de eerste begrotingswijziging 2023 verlaagden we het budget voor Wmo begeleiding met €287.000. De voorziening 'begeleiding' bestaat uit verschillende producten. Begeleiding individueel, begeleiding groep en begeleiding mantelzorger zijn onderdeel van de totale voorziening. De groei van het gebruik van begeleiding was in 2022 lager dan verwacht. We verstrekten minder nieuwe voorzieningen dan we vanuit gingen. Daarnaast zien we dat door de krapte op de arbeidsmarkt er wachtlijsten zijn. Er wordt niet direct of minder zorg geleverd. De realisatie in 2022 lag hierdoor lager. We zien deze trend begin 2023 verder doorzetten. Daarom ramen we eenmalig af met € 170.000,-

PGB (voordeel € 125.000)

Een persoonsgebonden budget (PGB) is een bedrag waarmee iemand zelf hulp of ondersteuning inkoopt. Iemand die een PGB krijgt, bepaalt zelf welke zorgverleners hulp of ondersteuning geven, waar en wanneer. Zij maken dan geen gebruik van de door de gemeente gecontracteerde aanbieders. In 2022 zagen wij dat er minder inwoners gebruik maken van een PGB. Het aanbod van gecontracteerde aanbieders is groot en inwoners geven de voorkeur aan zorg in natura omdat zij dan niet te maken krijgen met de administratieve lasten die wel met een PGB gemoeid gaan. Hierdoor is er minder vraag naar PGB's. Deze trend zien wij doorzetten in 2023. Daardoor verwachten wij een lagere inzet dan begroot. We ramen daarom af met €125.000,-

Collectief vervoer (nadeel € 168.000)

In 2022 hebben we een financiële correctie met betrekking tot een contractuele verplichting niet doorgevoerd omdat de CAO onderhandeling pas eind 2022 zijn afgerond die de hoogte van de indexatie bepaalt. Deze correctie verwerken we nu in de zomerwijziging van 2023. We hadden een indexatie op het collectief vervoer tarief moeten doorvoeren van 13,7% in 2022. We voerden een indexatie van 3% door. In 2023 corrigeren we de resterende 10,7%. Daarnaast is er een stijging van het aantal gebruikers en het aantal ritten dat de inwoners maken met het collectief vervoer wat hoger is dan eerder geprognosticeerd. Dit zorgt voor een structurelere hogere last van €168.000.

Doorwerking CAO (nadeel € 35.000)

Per 1 januari 2023 is er een CAO-verhoging doorgevoerd. Om die reden is de CAO-verhoging vanuit de stelpost CAO-verhoging structureel geboekt naar de programma's. Dit resulteert in een hogere last van € 35.000.

Het restant van circa € 75.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Programma 5 Kwaliteit openbare ruimte

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B5.1 Beheer openbare ruimte	Lasten	-15.739	-188	-15.927	-641	-16.568
	Baten	1.008	0	1.008	0	1.008
	Toevoeging reserves	6	0	6	0	6
	Onttrekking reserves	351	0	351	-83	268
	Totaal B5.1	-14.375	-188	-14.562	-723	-15.285
B5.2 Afval- en afvalwatermanagement	Lasten	-12.048	-64	-12.112	32	-12.079
	Baten	14.878	0	14.878	0	14.878
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	-35	0	-35	0	-35
	Totaal B5.2	2.796	-64	2.732	32	2.764
B5.3 Vastgoed	Lasten	-3.767	-74	-3.840	-1.786	-5.626
	Baten	2.699	0	2.699	275	2.974
	Toevoeging reserves	-400	0	-400	0	-400
	Onttrekking reserves	310	0	310	1.218	1.528
	Totaal B5.3	-1.158	-74	-1.231	-293	-1.524
PG5 Kwaliteit openbare ruimte	Lasten	-31.554	-325	-31.879	-2.394	-34.273
	Baten	18.585	0	18.585	275	18.860
	Toevoeging reserves	-394	0	-394	0	-394
	Onttrekking reserves	626	0	626	1.135	1.761
	Totaal PG5	-12.737	-325	-13.062	-984	-14.046

Beleidsveld 1 Beheer openbare ruimte

Lasten (nadeel € 641.000)

Indexatie (nadeel € 437.000)

De kosten voor loon, materiaal en materieel in de grond- weg en -waterbouw zijn flink gestegen. Dat zien we terug in inkoop- en aanbestedingstrajecten voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De budgetten zijn verhoogd conform de index van het CBS, wat resulteert in een hogere last van € 437.000 in 2023.

Hogere kosten elektriciteit (nadeel € 150.000)

De kosten van elektriciteit zijn toegenomen. Dit resulteert in een hogere last voor energiekosten openbare verlichting van € 150.000 in 2023.

Doorwerking CAO (nadeel € 107.000)

Per 1 januari 2023 is er een CAO-verhoging doorgevoerd. Om die reden is de CAO-verhoging vanuit de stelpost CAO-verhoging structureel geboekt naar de programma's. Dit resulteert in een hogere last van € 107.000.

Verschuiving kapitaallasten (voordeel € 141.000)

Naar aanleiding van het afsluiten van het boekjaar 2022 vallen de kapitaallasten in 2023 lager uit dan begroot, omdat een aantal investeringen langer doorlopen. Dit resulteert in een lagere last van € 141.000 in 2023.

Het restant van circa € 88.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Reservemutaties beleidsveld 1

Onttrekkingen (€ 83.000)

Diverse investeringsprojecten (nadeel € 83.000)

Fasering van diverse investeringsprojecten resulteert in een lagere onttrekking van € 83.000 aan de reserve Kapitaallasten in 2023.

Beleidsveld 2 Afval- en afvalwatermanagement

Lasten (nadeel € 32.000)

Het nadeel van circa € 32.000 ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Beleidsveld 3 Vastgoed

Lasten (nadeel € 1.786.000)

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen (nadeel € 1.391.000)

Om het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen te kunnen uitvoeren vindt er een bijstelling plaats. Dit wordt veroorzaakt omdat dit jaar 3 panden gasloos gemaakt worden, de gymzaal aan de Gouden Uillaan, De Anthuriumsingel en de Stampioendreef 1-3. Dit effect is nog dit nog niet ingerekend, maar met de investering hebben we lagere energielasten daarnaast zijn we minder gevoelig voor energieprijsstijging. Bij drie panden wordt het dubbelglas vervangen voor duurzaam BENG glas. Dit resulteert in een hogere last van € 1.391.000 in 2023. Dit wordt onttrokken aan de reserve GO gemeentelijke gebouwen en is daarom budget neutraal.

Hogere energiekosten (nadeel € 305.000)

De kosten van gas en elektriciteit zijn toegenomen. Dit resulteert in een hogere last voor energiekosten van € 305.000 in 2023.

Het restant van circa € 90.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Baten (voordeel € 275.000)

SPUK Groot onderhoud en energiekosten (voordeel € 239.000)

De stijging in de kosten van Groot onderhoud en de energiekosten zorgt ook voor een stijging in de SPUK-regeling (subsidie). Dit resulteert in een hogere baat van € 239.000 in 2023.

Het restant van circa € 36.000 voordelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Reservemutaties beleidsveld 3

Onttrekkingen (€ 1.218.000)

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen (voordeel € 1.218.000)

De toename in Groot onderhoud resulteert in een hogere onttrekking van € 1.218.000 aan de reserve GO gemeentelijke gebouwen in 2023.

Programma 6 Lansingerland ontwikkelt

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B6.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	-10.056	-1.631	-11.687	-143	-11.830
	Baten	5.043	475	5.518	-1	5.517
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	540	792	1.332	0	1.332
	Totaal B6.1	-4.472	-364	-4.837	-144	-4.981
B6.2 Infrastructuur en mobiliteit	Lasten	-1.791	-760	-2.551	-9	-2.559
	Baten	14	-3	11	1	12
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	242	715	957	0	957
	Totaal B6.2	-1.535	-47	-1.582	-8	-1.591
B6.3 Economische ontwikkeling	Lasten	-2.568	-1.208	-3.777	-69	-3.846
	Baten	271	369	639	0	640
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	1.205	800	2.005	0	2.005
	Totaal B6.3	-1.092	-40	-1.132	-69	-1.201
B6.4 Duurzaamheid	Lasten	-2.212	-1.560	-3.772	-2	-3.774
	Baten	507	96	603	953	1.555
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	329	485	814	0	814
	Totaal B6.4	-1.376	-979	-2.355	951	-1.404
PG6 Lansingerland ontwikkelt	Lasten	-16.627	-5.159	-21.786	-224	-22.009
	Baten	5.835	937	6.772	952	7.724
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	2.316	2.792	5.108	0	5.108
	Totaal PG6	-8.476	-1.430	-9.906	729	-9.177

Beleidsveld 6.1 Ruimtelijke ordening

Lasten (nadeel € 143.000)

De afwijking van circa € 143.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Baten (nadeel €1.000)

De afwijking van circa € 1.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Beleidsveld 6.2 Infrastructuur en mobiliteit

Lasten (nadeel € 9.000)

De afwijking van circa € 9.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Baten (voordeel € 1.000)

De afwijking van circa € 1.000 voordelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Beleidsveld 6.3 Economische ontwikkeling

Lasten (nadeel € 69.000)

De afwijking van circa € 69.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Beleidsveld 6.4 Duurzaamheid

Lasten (nadeel € 2.000)

De afwijking van circa € 2.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Baten (voordeel € 952.000)

Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid (voordeel € 952.000)

Eerder is gecommuniceerd over Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid. Destijds moest een wettelijke regeling nog worden opgenomen en zijn de opbrengsten onder de algemene dekkingsmiddelen geraamd. Volgens de uitwerking van deze wettelijke regeling blijkt dat deze gelden specifiek besteed moeten worden. Via deze wijziging brengen we de inkomsten administratief naar het beleidsveld duurzaamheid. Derhalve loopt deze wijziging neutraal door het resultaat.

Programma 7 Grondzaken

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B7.1 Grondexploitatie	Lasten	-51.241	0	-51.241	0	-51.241
	Baten	50.456	0	50.456	0	50.456
	Toevoeging reserves	70	0	70	0	70
	Onttrekking reserves	720	0	720	0	720
	Totaal B7.1	5	0	5	0	5
PG7 Grondzaken	Lasten	-51.241	0	-51.241	0	-51.241
	Baten	50.456	0	50.456	0	50.456
	Toevoeging reserves	70	0	70	0	70
	Onttrekking reserves	720	0	720	0	720
	Totaal PG7	5	0	5	0	5

Beleidsveld 7.1 Grondexploitatie

Geen financiële mutaties.

De mutaties op de grondexploitaties zullen worden verwerkt bij het doorvoeren van de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG).

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B8.1 Lokale heffingen	Lasten	-508	0	-508	0	-508
	Baten	19.887	0	19.887	0	19.887
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B8.1	19.379	0	19.379	0	19.379
B8.2 Algemene uitkering gemeentefonds	Lasten	0	0	0	0	0
	Baten	86.974	1.933	88.907	236	89.143
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B8.2	86.974	1.933	88.907	236	89.143
B8.3 Dividend	Lasten	-5	0	-5	0	-5
	Baten	1.002	0	1.002	52	1.054
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B8.3	997	0	997	52	1.050
B8.4 Financieringsfunctie	Lasten	-1.517	0	-1.517	0	-1.517
	Baten	2.341	14	2.355	396	2.751
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B8.4	823	14	838	396	1.234
B8.5 Algemene dekkingsmiddelen en saldo kostenplaatsen	Lasten	-2.683	203	-2.480	1.660	-820
	Baten	20	952	972	-952	20
	Toevoeging reserves	-2.500	0	-2.500	0	-2.500
	Onttrekking reserves	4.457	46	4.503	0	4.503
	Totaal B8.5	-707	1.201	495	708	1.202
B8.6 Mutaties reserves	Lasten	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0
	Totaal B8.6	0	0	0	0	0
B8.7 Stelpost onvoorzien	Lasten	-66	0	-66	0	-66
	Baten	0	0	0	0	0
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0

	Totaal B8.7	-66	0	-66	0	-66
PG8 Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	-4.779	203	-4.576	1.660	-2.916
	Baten	110.223	2.900	113.122	-268	112.855
	Toevoeging reserves	-2.500	0	-2.500	0	-2.500
	Onttrekking reserves	4.457	46	4.503	0	4.503
	Totaal PG8	107.401	3.149	110.549	1.392	111.942

Beleidsveld 2 Algemene uitkering gemeentefonds

Baten (voordeel € 236.000)

Algemene uitkering (voordeel € 236.000)

De wijziging van de Algemene uitkering komen per circulaire tot stand. De Meicirculaire 2023 wordt eind mei gepubliceerd. We hebben op dit moment dus nog geen bijgestelde cijfers voor 2023. De Decemercirculaire 2022 is gepubliceerd na vaststelling van de Begroting 2023-2026. Dit geeft voor 2023 een positief saldo weer. Dit resulteert in een hogere baat van € 236.000 in 2023.

Beleidsveld 3 Dividend

Baten (voordeel € 52.000)

De afwijking van circa € 52.000 voordelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Beleidsveld 4 Financieringsfunctie

Baten (voordeel € 396.000)

Rente kapitaalgoederen (voordeel € 396.000)

Door een stijgend rentepercentage in 2023 zijn er meer rentelasten doorbelast aan de investeringen. Dit leidt tot een voordeel van € 396.000.

Beleidsveld 5 Algemene dekkingsmiddelen en saldo kostenplaatsen

Lasten (voordeel € 1.661.000)

CAO-verhoging (voordeel € 1.664.000)

Per 1 januari 2023 is er een CAO-verhoging doorgevoerd. Hiervoor hadden we reeds een stelpost opgenomen in de begroting 2023, deze is nu toegedeeld naar de programma's. Dit resulteert in een voordeel van € 1.661.000 in 2023 op de algemene dekkingsmiddelen, maar dit is voor de gehele begroting een budgettair neutrale wijziging.

Baten (nadeel € 952.000)

Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid (nadeel € 952.000)

Eerder is gecommuniceerd over Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid. Destijds moest een wettelijke regeling nog worden opgenomen en is de opbrengsten onder de algemene dekkingsmiddelen geraamd. Volgens de uitwerking van deze wettelijke regeling blijkt dat deze gelden specifiek besteed moeten worden. Via deze wijziging brengen we de inkomsten administratief naar het beleidsveld duurzaamheid. Derhalve loopt deze wijziging neutraal door het resultaat.

Overzicht Overhead

Bedragen x € 1.000

		Primitief begroot 2023	Tussentijdse mutaties 2023	Begroting 2023	Mutaties Zomer- rapportage 2023	Begroting 2023 na Zomerrapportage 2023
B10.1 Overhead	Lasten	-18.264	-965	-19.229	-2.441	-21.670
	Baten	20	0	20	0	20
	Toevoeging reserves	-55	0	-55	0	-55
	Onttrekking reserves	45	395	440	39	479
	Totaal B10.1	-18.254	-570	-18.825	-2.401	-21.226
PG10 Overhead	Lasten	-18.264	-965	-19.229	-2.441	-21.670
	Baten	20	0	20	0	20
	Toevoeging reserves	-55	0	-55	0	-55
	Onttrekking reserves	45	395	440	39	479
	Totaal PG10	-18.254	-570	-18.825	-2.401	-21.226

Beleidsveld 1 Overhead

CAO effecten

Per 1 januari 2023 is er een CAO-verhoging doorgevoerd. Hiervoor hadden we reeds een stelpost opgenomen in de begroting 2023. Dit is nu toegedeeld naar de diverse beleidsvelden. De structurele effecten worden meegenomen in de Kaderbrief 2024.

Lasten (nadeel € 2.441.000)

Personele lasten 2023 (nadeel € 786.000)

Hiervan wordt het grootste deel veroorzaakt door de CAO-verhoging.

Automatisering (nadeel € 536.000)

- Kluisarchivering € 271.000: Vanwege de Archiefwet en vanuit het oogpunt van het hebben van een goed, geordend en toegankelijk archief, zijn er extra incidentele middelen nodig voor de kluisarchivering. Op basis van het aantal meters archief is een inschatting gemaakt van de kosten voor het laten bewerken. Hiervoor is meerjarig incidenteel budget is aangevraagd van € 271.000.
- Om de informatiebeveiliging verder te verbeteren is een systeem nodig dat in de gaten houdt welke bedreigingen er zijn, deze kan rapporteren en een medewerker die deze bedreigingen afhandelt/mitigeert. In jargon: een SIEM/SOC. Dit is voor gemeenten ook een vereiste op grond van de Baseline informatiebeveiliging overheden (BIO). In 2023 is een aanbesteding gehouden en de kosten blijken structureel € 100.000 hoger dan tot nu toe begroot.
- Vervanging van software voor de GEO basis administraties en bouwvergunningarchivering, beide zijn incidentele uitgaven totaal € 120.000
- Diverse overige mutaties ad. € 45.000

Dit resulteert in een hogere last van € 536.000 in 2023

Versterken en ondersteunen team Financiën (nadeel € 400.000)

Ziektegevallen, onvoorzien vertrek, inwerken van nieuwe collega's en vertraging in de doorontwikkeling van het team hebben ervoor gezorgd dat er incidenteel extra inzet nodig is om de werkdruk bij team Financiën te verminderen en de basiskwaliteit te kunnen blijven garanderen. Dit resulteert in een hogere last van € 400.000 in 2023

Stijging energielasten (nadeel € 333.000)

De kosten van gas en elektriciteit zijn toegenomen. Dit resulteert in een hogere last voor energiekosten voor het Gemeentehuis van € 333.000 in 2023.

Bijstellen diverse budgetten OHRM (nadeel €202.000)

Vanwege verwachte hogere kosten zijn een aantal budgetten voor organisatie en HRM naar boven bijgesteld. Het gaat onder andere om kosten voor recruitment (ondersteunende software en gerichte wervingsacties via recruitmentbureau) en kosten voor personeelsverzekeringen (aansprakelijkheidsverzekeringen college en ambtelijke organisatie). Dit resulteert in een hogere last van € 202.000 in 2023

Privacywerkzaamheden (nadeel € 100.000)

In mei 2018 is de AVG in werking getreden. Onderdeel van de AVG is dat de verwerkingsverantwoordelijke periodiek vaststelt in welke mate zij voldoet aan de AVG en waar risico's zijn in het kader van de verwerking van persoonsgegevens en daar maatregelen voor neemt. De FG houdt toezicht op dit proces. In 2022 is geconstateerd door de FG dat de basis voor het voldoen aan de AVG er ligt, maar dat er ook nog noodzakelijke stappen te zetten zijn om het 'systeem' draaiende te houden. De FG adviseerde een 'plan van aanpak' te maken om deze stappen gericht en gestructureerd te nemen. Dit plan is er inmiddels en, omdat de interne capaciteit hiervoor ontbreekt, is een externe partij gecontracteerd ons hierbij te begeleiden. Incidenteel zorgt dit voor € 100.000 aan benodigd budget in 2023.'

Uitbreiding wettelijk verplichte werkzaamheden Concernstaf (nadeel €100.000)

De afgelopen jaren zijn diverse wetten en regels ingevoerd die voor de gemeente een verantwoordingsplicht en auditplicht met zich meebrengen. Dit betreft bijvoorbeeld de Wet politiegegevens (invoering per januari 2022), de AVG (vanaf 2018), de BIO en de vanaf 2023 geldende rechtmatigheidsverantwoording. Deze wetten brengen kosten met zich mee voor het ontwikkelen van beleids- en normenkaders, voor het uitvoeren van de audits en daarna is er budget nodig om intern zaken verder op orde te brengen (procedures aanpassen, maatregelen nemen n.a.v. audit bevindingen). Dit resulteert in een extra last van € 100.000 in 2023.

Vorbereidingskosten Project Proeftuinen (nadeel € 100.000)

Ten behoeve van de voorbereidende werkzaamheden voor het project Proeftuinen, nieuwe indeling van kantoor werkruimte meer passend is bij de huidige manier van werken (hybride werken), zijn extra middelen benodigd. Dit resulteert in een extra last van € 100.000 in 2023.

Het restant van circa € 67.000 nadelig ontstaat door diverse kleinere incidentele afwijkingen.

Aanpassen Kapitaallasten (voordeel € 183.000)

Naar aanleiding van het afsluiten van het boekjaar 2022 vallen de kapitaallasten in 2023 lager uit dan begroot, omdat een aantal investeringen langer doorlopen. Dit resulteert in een lagere last van € 183.000 in 2023.

Reservemutaties Overhead

Onttrekkingen (€ 39.000)

De toename in Groot onderhoud resulteert in een hogere onttrekking van € 39.000 aan de reserve GO gemeentelijke gebouwen in 2023.

Overzicht investeringen

In de Begroting 2023-2026 heeft de Raad het Meerjarig Investeringsprogramma (MIP) vastgesteld. In deze bijlage wordt specifiek ingegaan op afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde MIP en de huidige lopende projecten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen in bedrijfsvoering, beheer en onderhoud, onderwijs, ruimtelijke ordening en sport. De financiële effecten (kapitaallasten) op de begroting staan reeds verwerkt bij de individuele programma's. Deze bijlage geeft een integraal beeld van de wijzigingen in de faseringen op de investeringen.

In deze zomerrapportage wordt over de voortgang en de mutaties van projecten gerapporteerd ten opzichte van het krediet per 1 januari 2023 gefaseerd over de jaren heen. Hieronder het totaaloverzicht van de mutaties op de lopende investeringen.

Beleidsveld	Omschrijving	Totaal krediet	Reeds gevoteerd	Mutatie totaal	Mutatie 2023	Toelichting
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Baken verduurzaamheidsmaatregelen	1.082.619	1.070.002	12.617	12.617	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Locatie Annie M.G. Schmidtlaan verduurzaamheidsmaatregelen	243.148	317.442	-74.294	-133.400	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Prinses Maxima, locatie Annie M.G. Schmidtlaan verduurzaamheidsmaatregelen	1.472	247.399	-245.927	-245.927	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Wiekslag Vervangende nieuwbouw	7.095.184	6.888.835	206.349	-746.668	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Oosthoek Vervangende nieuwbouw	5.046.294	4.882.063	164.231	521	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Prins Johan Friso, locatie Orionstraat Vervangende nieuwbouw	2.724.884	2.650.893	73.991	-501.877	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Parel Vervangende nieuwbouw	3.530.257	3.454.786	75.471	-928.205	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Klimophoeve Vervangende nieuwbouw	4.448.895	4.104.072	344.823	2.045	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Wilgenhoek verduurzaamheidsmaatregelen	24.122	442.347	-418.225	-261.801	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Groenehoek locatie Stampioenreed verduurzaamheidsmaatregelen	-	274.800	-274.800	28.300	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Acker locatie Stampioenreed verduurzaamheidsmaatregelen	-	341.800	-341.800	36.300	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Willibrord locatie Stampioenreed verduurzaamheidsmaatregelen	-	303.800	-303.800	32.300	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Vuurvogel en Boterdorp verduurzaamheidsmaatregelen	174.940	355.700	-180.760	37.050	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Boterdorp verduurzaamheidsmaatregelen	-	355.700	-355.700	37.050	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Acker, locatie Groeneweg verduurzaamheidsmaatregelen	423.880	114.955	308.925	299.806	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Groenehoek, locatie Groeneweg verduurzaamheidsmaatregelen	-	122.206	-122.206	14.351	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Willibrord, locatie Groeneweg verduurzaamheidsmaatregelen	-	122.060	-122.060	14.331	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Prinses Maxima, locatie Gouden Uillaan vervangende nieuwbouw	3.138.837	3.119.337	19.500	-	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 03.3 Onderwijs en kinderopvang	Gouden Griffel, Theo d'Orsingel, Vervangende nieuwbouw	780.248	780.221	27	2.495	Actualisatie als gevolg van de vaststelling Nota Integraal Huisvestingsplan 2022-2024 Primair Onderwijs
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Bebording, bestrating en straatmeubilair	Bewegwijzering auto (Berkel en Rodenrijs)	170.942	109.774	61.168	61.168	Bijstelling budget op basis van ontvangen offerte voor de realisatie.

Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Groenvoorziening	Groen investering 2023	-	178.625	-178.625	-178.625	Het budget is verdeeld naar andere investeringen waar de investeringen in Groen betrekking op hebben.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Kunstwerken	Vervangen Duikers	929.176	649.176	280.000	280.000	Bij het vervangen van de duikers is meer vervuiling aangetroffen dan voorzien. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden ramen we € 280.000 bij.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Openbare Verlichting	Reconstructie Oosteindseweg (bg) - OVL	318.400	318.400	-	-35.000	Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Openbare Verlichting	Reconstructie Schildersbuurt (bl) - OVL	268.880	268.880	-	35.000	De werkzaamheden zijn gepland om allemaal in 2023 te realiseren. Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Openbare Verlichting	Renovatie OVL installaties 2022	1.079.176	639.176	440.000	440.000	in de voorbereiding van de werkzaamheden is een vervuiling aangetroffen. Om een sanering uit te kunnen voeren ramen we €440.000 bij.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Openbare Verlichting	Reconstructie Bergweg-zuid (bg) - OVL	183.450	183.450	-	-119.051	We stemmen de uitvoering af met de realisatie van de A16. Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Openbare Verlichting	Reconstructie Julianalaan/Hoeksekade - OVL	158.100	158.100	-	-36.800	Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Spelen	Vervangen speeltoestellen 2023	953.688	958.178	-4.490	-4.490	Een deel van het budget is verdeeld naar een andere investering waar de vervanging van speeltoestellen betrekking op hebben.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Wegen, straten en pleinen	Reconstructie Oosteindseweg (bg)	961.520	961.520	-	-20.000	Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Wegen, straten en pleinen	Reconstructie Bergweg-zuid (bg) - vervangen wegverhardingen	927.295	927.295	-	-655.758	We stemmen de uitvoering af met de realisatie van de A16. Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Wegen, straten en pleinen	Reconstructie rondom Berkel Centrum West - vervangen wegverhardingen	1.828.986	1.828.986	-	-410.000	Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Wegen, straten en pleinen	Reconstructie Hoeksekade - vervangen wegverhardingen	1.135.852	1.135.852	-	-817.000	Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.1 Beheer Openbare Ruimte; Wegen, straten en pleinen	Reconstructie Dorp Zuid - vervangen wegverhardingen	2.494.125	2.494.125	-	-54.000	Het project staat on hold in verband met inzet van capaciteit op andere projecten. Het beschikbare budget is opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.2 Riolering	Reconstructie Dorp Noord-Oost (bg) - riool	1.957.880	1.935.479	22.401	22.401	Bijstelling afrondende werkzaamheden project
Beleidsveld 05.2 Riolering	Reconstructie Bloemenbuurt (br) - riool	4.622.463	4.312.463	310.000	310.000	Budget verhoogd met € 310.000 in verband met herstelwerkzaamheden fase 1
Beleidsveld 05.2 Riolering	Reconstructie rondom Berkel Centrum West - riool	956.353	756.353	200.000	-	Budget verhoogd met € 200.000 in verband met extra werkzaamheden.

Beleidsveld 05.2 Riolering	Vervangen en rioolrenovaties Rottekade	4.178.766	1.978.766	2.200.000	-723.578	Via de raadsinformatiebrief U23.01383 is geïnformeerd over de stand van zaken van dit project. Hierbij is aangegeven dat er € 2.200.000 extra budget benodigd is omdat een deel van de Rottekade 249-263 is toegevoegd aan het project, er extra werkzaamheden zijn en dat de kosten van de werkzaamheden zijn gestegen. Het budget is ook opnieuw gefaseerd over de jaren.
Beleidsveld 05.2 Riolering	Reconstructie Sterrenbuurt - riool	2.725.268	2.425.268	300.000	-	Budget verhoogd met € 300.000 vanwege extra werkzaamheden door het aanpassen van de huisaansluitingen.
Beleidsveld 05.2 Riolering	Vervangen persleidingen 2023	616.150	533.825	82.325	82.325	Bijstelling budget vanwege het actualiseren van de kostenramingen.
Beleidsveld 05.3 Vastgoed	Zonnepanelen zwembad de Windas	1.221.251	1.676.000	-454.749	-454.749	Bijstelling als gevolg van Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed
					-	
			2.024.392	6.046.943		

Overzicht (uitputting) reserves

Bedragen x € 1.000

Naam reserve	Stand 1-1-2023	Prim. Begr 2023	Mutaties voor ZR 2023	Mutaties ZR 2023	Stand na ZR 2023
Algemene reserve*	86.604	-5.932	-715	0	79.958
Baggeren	1.010	-200	0	0	810
(Tijdelijke) huisvesting PO	3.907	-802	0	0	3.105
Overdracht schoolgebouwen	1.011	0	0	-511	500
1e Inrichting en OLP	1.678	-430	0	0	1.248
Aanloopfase Cultuurhuis	0	0	0	296	296
GO gemeentelijke gebouwen	2.435	134	0	-1.257	1.311
Actieplan Omgevingswet	643	-350	0	0	293
Onderzoekskosten	566	45	0	0	611
Kapitaallasten	33.632	2.351	0	121	36.104
Kapitaallasten verduurzaming PO	2.274	-102	0	102	2.274
Eneco gelden	94.481	-309	0	0	94.173
Boeterente leningenportefeuille	5.713	-1.157	0	0	4.557

* Er is nog geen rekening gehouden met het saldo uit de jaarrekening 2022 omdat de jaarrekening en daarmee bestemming resultaat nog niet is vastgesteld

.